SWEDISH MUSICAL
LEVANDE
MUSIKARV
HERITAGE

ELFRIDA ANDRÉE
1841–1929

Tre sånger
för en röst och stråkorkester

Three songs
for one voice and string orchestra

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr/Edition no. 2564, 2565, 2566
2025
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande musikarv
979-0-66166-904-3, 979-0-66166-905-0, 979-0-66166-906-7

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Tre sånger

för en röst och stråkorkester

1. En vacker höstdag

Ein schöner Herbsttag

Elfrida Andrée
(1841–1929)
Text: Sven Adolf Hedlund
(1821–1900)

Andante lento

Canto

p *mf*

Säg dock, om ej en så - dan dag är skön,
Sag doch, ob nicht ein sol - cher Tag ist schön,

Violini I

Violini II

Viole

Violoncelli

Contrabbassi

pp *p*

5

C.

p

så tyst och stil - la, in - tet löv - blad skäl - - ver, En
wie still und ru - hig, auch kein Laub - blatt be - - bet ein

solo

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

p *pp* *tr*

Kritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2025. Public domain. www.levandemusikarv.se

9

1 **Animato**

C. en - sam få - gel kvit - trar ny-född grön står grä-sets mat - ta
ein - zig_Vög - lein zwit-schert, in neu - em Grün prangt nun die Au - e

Vl. I — tutti — *p* — *mf*

Vl. II — *p*

Vle — *p*

Vc. — *p*

Cb. — *p*

13

C. hög - blå him - mel väl - ver sig kring en jord, som u - ti an - dakt be - der
blau - er Him - mel wöl - bet sich um die Er - de, dich sich in And - acht hül - lest

Tranquillo *pp*

Vl. I — *f* — *p* — *pp*

Vl. II — *f* — *p* — *pp*

Vle — *f* — *p* — *pp*

Vc. — div. — *f* — *p* — *pp*

Cb. — *f* — *p* — *pp*

17 **2**

C. och frid-fullt glad___ till___ vi - la sig be - re - - der.
und froh - es Mu - tes zur___ Ru - he sich be - rei - - tet.

Vl. I — solo — tutti — pp

Vl. II — pp

Vle — pp

Vc. — div. — unis.

Cb.

21

C.

Vl. I — solo — tutti — pp — dim.

Vl. II — pp — dim.

Vle — p — dim. — espr. — pp

Vc. — pp — dim. — pp

Cb. — pp — pp

2. Över havet sjunker en stjärna

Über's Meer ein Stern herab sich senket

Text: Vilhelm Ekelund
(1880–1949)

Andantino

Canto

Ö - ver hav - - et sjun - - ker en
Ü-ber's Meer ein Stern her-ab sich

Violini I — con sord.

Violini II — con sord.

Viole — con sord.

Violoncelli — con sord.

Contrabbassi

1

C.

stjär - na stil - la, sör-jan-de ser jag dess strå - le släc - kas.
sen - - ket stil - le und trau - ernd seh' ich sein Licht ver - lö - schen

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

espr.

14

2

C. Den en - - da stjär - - nan i natt - - en
Den ein - - zi-gen Stern in der Nacht

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc. solo

Cb.

19

C. Dock skall jag all - - - tid kän-na din blick mig föl-ja, ly - sa vän - - -
Doch werd' ich im - - - mer füh-len dein Blick freund-lich leuch - - -

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc. div.

Cb.

24

3

C. - ligt i min natt. Dock skall du
-tend in mei-ner Nacht. Doch sollst du

Vl. I unis. dim.

Vl. II dim.

Vle *mf espr* dim. *p* *pp*

Vc. solo tutti *p* *pp*

Cb. *pp* *pp dim.*

30

8va bassa ad lib

C. all - - - tid ski - - - na ö - ver min stig stil - la, sör - jan-de,
im - - - mer schei - - - nen mei - nen_ Weg stil - ler trau - ernd,

Vl. I div.

Vl. II

Vle *pp*

Vc. div. unis. *pp*

Cb. *pp*

35 **4**

Più animato

C. stjär - na, du som slock - - na - de för mig. Dock skall din
lich - - ter Stern, der mir so bald er - löscht. Doch soll dein

Vl. I — *mf espr.* — *espr.* — *cresc.* — *mf*

Vl. II — *dim.* — *cresc.*

Vle — *dim.* — *cresc.*

Vc. — *dim.* — *cresc.*

Cb. — *p cresc.*

40

C. blick mig föl - - - ja, dock skall jag all -
Blick mir fol - - - gen, doch werd' ich im -

Vl. I — *mf*

Vl. II — *mf* — *p*

Vle

Vc. — div.

Cb.

*) See kommentar. / See commentary.

44

5

C. - - tid kän-na din an - - de kring mig svä - va, som den le - - na
- - mer füh - len dei-ner Geist um mich schwe - ben, gleich den wei - chen,

Vl. I

Vl. II

Vle espr. mf espr

Vc. div. espr. unis. pizz.

Cb. pizz. p pp

50

poco rit.

C. var - - ma bri - sen böl - - - ja.
Wo - - gen - war - men Som - - mer - win - - - de.

Vl. I div.

Vl. II

Vle pp espr.

Vc. mf espr pp pizz. arco

Cb. arco p espr pp pizz. arco

3. Im dunklen Wald, im Sonnenschein

M.M. ♩ = 88

tenuto

a tempo

Canto

Im dunk - len Wald, im

Violini I

Violini II

Viole

Violoncelli

Contrabbassi

mf

p

div.

6

C.

Son - nen-schein, wir sa - ßen am be-moos-ten Stein, ich hielt sie lieb um-

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

unis.

10

C. -fan - - gen, im Fich - - ten-baum ein Vög-lein sang, von

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

1

13

C. fer-nem Strand die Wo-gen klang, und al-les war so pran - gend.

Vl. I *cresc.*

Vl. II *cresc.*

Vle *cresc.*

Vc. *cresc.* div.

Cb.

17

2

C. Ich küs-ste ih-ren ro-ten Mund, da heil - te mei - ne Her - zens-wund, und

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

21

3

C. al - le Sorg muss flie - - hen.

Vl. I

Vl. II

Vle

Vc.

Cb.

25

4 **Quasi recit.**

C. Ich sprach von Schei-den dann zu ihr, Sie, seuf-zend schwer dann sag-te mir: „Der

Vl. I con sord. *f* solo *p espr.* tutti *pp*

Vl. II con sord. *f* *pp*

Vle con sord. *f* *pp*

Vc. con sord. *f* *pp* solo *espr.*

Cb. con sord. *f* *pp*

30

5

C. *pp* **molto rit.** Traum, der Traum, der Traum muss ja ver - ge-hen.“

Vl. I div. *ppp* *pp*

Vl. II div. *ppp* *pp*

Vle div. *ppp* *pp*

Vc. *pp* tutti

Cb.

35

Lento quasi recit.

6

C. Nun Schnee um-hüllt_ den Fich-ten-baum und leer ist der be-moos-ten Raum, das Vö-gel-lied ver-

Vl. I senza sord. *p pesante* *pp*

Vl. II senza sord. *p pesante*

Vle senza sord. *p pesante* *pp*

Vc. senza sord. *p pesante* *pp*

Cb. *p pesante*

41

Più lento

7

C. -klun-gen, im Gra - be liegt mein Lieb - chen stumm. Ich a - ber wand - le bald_ her -

Vl. I *p pesante*

Vl. II *p pesante*

Vle *p pesante* *espr.*

Vc. *p pesante* div. *espr.*

Cb. *p pesante*

49

8

C. -um von tie - fem Schmerz um - schlun - gen, von tie - fem Schmerz um-schlun-gen!

Vl. I sul G

Vl. II

Vle

Vc. div. unis.

Cb. div. unis.

58

C.

Vl. I div. a 3 con sord.

Vl. II con sord.

Vle solo

Vc.

Cb.

Elfrida Andrée

Elfrida Andrée omtalas alltid som pionjär, fastän hon inte alls var landets första kvinnliga tonsättare. Men hon var Sveriges första kvinna att erövra organistexamen, dessutom första kvinna att få en organisttjänst – och att kunna ta telegrafistexamen. Elfrida Andrée var också pionjär bland kvinnliga tonsättare genom att ägna sig åt större former såsom orkesterverk och opera.

Elfrida Andrée föddes 1841 i Visby. Familjen var politiskt liberal, vilket gav de båda döttrarna möjligheter till studier och yrkesliv utanför den dåtida konventionen. Den något äldre systern Fredrika (gift Stenhammar) blev en framgångsrik operasångerska. 1855 flyttade Elfrida Andrée till Stockholm, där hon studerade orgel och sång. 1857 kunde hon med dispens avlägga organistexamen vid Musikkonservatoriet som ännu inte tillät kvinnor att gå utbildningen. Vid konservatoriet studerade hon något senare komposition för Ludvig Norman.

Tack vare en lagändring kunde hon 1861 erbjudas tjänst som organist i Finska kyrkan i Stockholm. Samma år påbörjade hon – på faderns förslag – en utbildning till telegrafist och kunde efter en annan lagändring få arbete inom Telegrafverket 1865.

1866 utnämndes Elfrida Andrée till domkyrkoorganist i Göteborg, landets första kvinnliga innehavare av en sådan tjänst och då bara möjlig i det liberalt präglade Göteborg. Parallellt med tjänstgöringen i kyrkan komponerade hon och förkovrade sig också som tonsättare under flera utlandsresor. Hennes kapacitet räckte dessutom till att driva en egen musikskola och att från 1897 leda så kallade folkkonserter som ordnades av Göteborgs Arbetareinstitut. Hon avled i Göteborg 1929.

Elfrida Andrées verksamhet som tonsättare kan enligt hennes livsskildrare Eva Öhrström delas in i tre perioder. Under sina år i Stockholm skrev hon stort anlagda kammarmusikverk samt en uvertyr för orkester, självständigt utformade, men med tydlig inspiration från förebilder som Beethoven, Mendelssohn och Schubert. I Göteborg utvidgade hon sitt register genom att skriva sånger, pianomusik men också flera verk för orkester. Intresset för kammarmusik behöll hon hela tiden, liksom huvuddragen i sin kompositionsstil. Från 1890 inträdde en förändring som i första hand innebar en stilistisk inkludering av både tyska och franska impulser. Hennes största satsning var operan *Frithiofs saga* (1895) med ett libretto av Selma Lagerlöf, komponerad med närhet till Wagners musikdramatiska tänkande.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv

Elfrida Andrée

Elfrida Andrée has often been spoken of as a pioneer, although in reality she was not Sweden's first female composer. However, she was the first woman in Sweden to earn a degree in organ performance – in addition to being the first woman to be employed as an organist and as a telegraphist. Elfrida Andrée was also a pioneer among Swedish women composers for writing works for large ensemble formats such as orchestral works and opera.

Elfrida Andrée was born in Visby, Sweden, in 1841. Her family was politically liberal, which meant that it was possible for both daughters to study outside of the conventions of the times. Her somewhat older sister, Fredrika (Stenhammar by marriage) became a successful opera singer. Elfrida Andrée moved to Stockholm in 1855, where she studied organ and voice. In 1857 she completed, as an extramural student, a diploma in organ performance at the Royal Conservatory of Music, since at the time women were not permitted to participate in the degree programme. Later, she studied composition with Ludvig Norman at the conservatory.

Fortunately, after a change in the law in 1861, she was offered a position as organist at the Finnish Church in Stockholm. That same year, at her father's suggestion, she also began studying to be a telegraph operator. After another change in the law, in 1865 she began work as a telegraphist at the state-run telegraph service.

In 1866, Elfrida Andrée was promoted to church organist at the Gothenburg Cathedral: the first woman to acquire such a position, which was only possible in the politically liberal city of Gothenburg. In addition to her work at the church, she composed, developing her technique through several trips abroad. She continued to widened her scope, operating her own music school and from 1897, conducting popular concerts arranged by the Gothenburg Worker's Institute. She died in Gothenburg in 1929.

According to her biographer, Eva Öhrström, Elfrida Andrée's career as a composer can be divided into three periods. First, in Stockholm, she wrote several chamber music works in addition to an overture for orchestra – independent in form, but modelled after classical composers such as Beethoven, Mendelssohn and Schubert. Then, in Gothenburg she broadened her repertoire by writing songs, piano pieces and several orchestral works. Throughout this time, she kept up her interest in chamber music, maintaining her compositional characteristic traits. The third period began in 1890, when inspired by French and German impulses she began to develop her compositional style. Her grandest project was the opera *Fritiofs Saga* (1895) with a libretto by Swedish author Selma Lagerlöf, composed with an affinity to Wagner's musical-dramatic ideals

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv. Transl. Thalia Thunander

Kritisk kommentar

Källor, Musik- och teaterbiblioteket i Stockholm, Elfrida Andrées samling:

A Partitur i autograf, sångsolot placerat mellan Vla och Vc.

ST Handskrivna instrumentalstämmor.

A har i arbetet med utgåvan använts som huvudkälla, och ST som referens för editoriella kompletteringar; här finns t.ex. utförligare artikulation än i A. Uppenbara tillägg från ST kommenteras ej nedan.

De två första sångerna har text både på svenska och tyska, den sista endast på tyska. På titelbladet står:

Tre Sånger /En vacker höstdag. Över havet sjunker en stjärna. Im dunklen Wald /för /En röst och stråkorkester /av /Elfrida Andrée. /Orkesterpartitur

Repetitionssiffrorna är original.

1. En vacker höstdag

Sången finns också i version för röst och piano (op. 8, nr. 1). Textförfattare: Sven Adolf Hedlund (1821–1900). Originaldikten har fyra verser, här används endast den fjärde. Andrées interpunktion av texten samt hennes moderniserade stavning används i utgåvan.

Det synkoperade motivet med tenutostreck och båge saknar ibland tenutostreck för första tonen; detta har i utgåvan lagts till genomgående.

Takt	Stämma	Kommentar
1	Vl. I	A har divisi hela satsen igenom, med paus för div. 1 som återgivet i utgåvan. ST (uppmärkt *Violino Imo \pult 1*) har frasen t. 6:3–8:1 för hela Vl. I-stämman.
2–4, 15:3–16	Vl. I div. 1	Noterna här är i A inom parentes; i ST är de överstrukna. Utgåvan har med dem som smånoter.
5	Vl. I div. 2	Bågen förlängd med en ton enl. Vla.
6:3	Vl. II, Vla	⟨ överförd fr. Vl. I., bågar och tenutostreck fr. ST.
7	Vc., Cb.	⟩ överförd fr. Vni och Vla.
8	Vl. II	Tenutostreck på första tonen samt förlängning av bågen till att inkludera densamma enl. ST.
10	Vl. I—Vla	ST har tenutostreck ist. f. staccati.
11	C.	Här borde den tyska texten lyda ”in neuem Grün” istället för ”neuen” – ändras i utgåvan.
15	Vla–Cb.	⟩ överfört fr. Vni.
16:3–4	Vla, Vc.	A har här endast båge. Den upprepade tonen skall förmodligen artikuleras som Vni; streck och båge läggs i utgåvan till för Vc. div 2, Vla delas i två stämmor och får samma behandling.

19–20	C.	Sångtexten saknas. Den svenska texten kompletteras från op. 8, den tyska är editörens förslag.

2. Över havet sjunker en stjärna

Textförfattare Vilhelm Ekelund (1880–1949), ur samlingen Syner, 1901. Andrées moderniserade stavning används i utgåvan, men kompletteras med Ekelunds interpunktion. Avvikelser mot originaltexten redovisas nedan.

Takt	Stämma	Kommentar
1–2	Vni	≺ och ≻ sporadiskt utsatta, men det ser ut som om ≺ ≻ per takt som i ST är avsikten. Kompletteras i utgåvan.
4	C.	Apostrof tillagd i utgåvan.
4–6	Vl. II	Bindebågarna mellan slag 1 och 2 tillagda enl. ST (jfr. äv. t. 1–2). ST skiljer sig från A i t. 6, kanske för att undvika dissonansen e–f på slag 3: 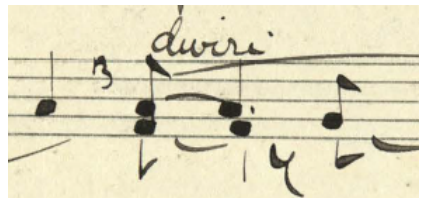 Utgåvan behåller notationen från A.
13	Vl. II—Cb.	***mf*** överfört fr. Vl. I.
14	C.	Originaldikten har här ”ser jag den långsamt kväfvas.” Utgåvan lägger till punkt efter ”släckas”.
17	Vl. I	***pp*** överfört fr. Vl. II–Cb.
18	Vl. II—Cb.	Nyanser saknas i A. ***p*** överförs från Vl. I, men Vl. II får ***mf*** enl. ST.
20:1	Vl. II	A har förkortad triolnotation på för (lilla b). Utgåvan följer ST.
20:3	Vla	Båge över tre toner i A, utgåvan följer ST.
21	Vl. I	≺ överfört fr. Vc.
21–22	C.	Ekelunds ordföljd ”följa mig”
	Vl. II	Kompletterat med ≺ ≻ ≺ enl. Vla. och Vl. I.
25, 28	C.	Punkten är tonsättarens, likaså versalen på ”Dock”.
29	Vl. II	Binde- och legatobågarna till slag 2 i A förmodligen ett misstag; i ST följer Vl. II artikulationen i Vl. I. Ändras enl. ST i utgåvan.

31–32	C.	A har småno̊ter i underoktav, förenklas till *8va bassa ad lib* i utgåvan.
32	C.	Ekelund har ”väg”.
33	Vl. I	Bindebågen tillagd enl. ST.
37	Vl. I	Bågen uppdelad enl. ST (A har en båge över hela takten).
37–38	Vla	Radbrytning i A efter t. 37 som slutar med , men nästa rad har överbindning som Vl. II: 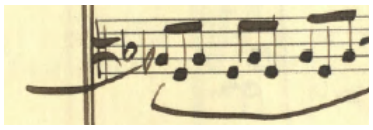 ST har: 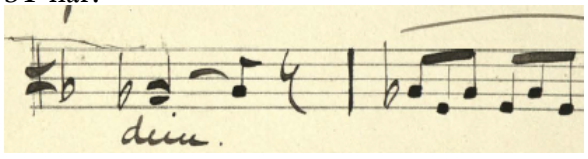 Men det är fullt möjligt att Andrée var ute efter en mjukare övergång – i så fall är det t. 37 som felar, och skall fyllas ut fram till radbrytningen, dvs:
38	C.	Ekelund har utropstecken ist. f. punkt.
39	Cb.	*cresc.* överfört från övriga stråkar.
42	C.	Originaldiktens ”din blick den stilla, rena,” har strukits av tonsättaren.
	Vl. II	***mf*** överfört fr. ST, jfr. t. 18.
43u	Vl. II	Bindebåge tillagd enl. parallellstället i t. 19u.
48	C.	Ekelund har ”kring mig som den lena”, *kring mig* har strukits av tonsättaren.
48	Vla	Båge enl. ST.
49	Vl. I	A har: 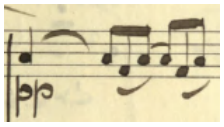 Ändrat enl. ST, Vl. II samt nästa takt i Vl. I.
50	Vla	A saknar bindebåge.
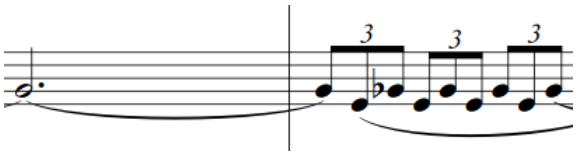
50	C.	”tiefen” korrigerat till ”tiefem” i utgåvan.
55u–55	Vl. II–Cb.	***mf*** överfört fr. Vl. I. och *espr*. tillagt i Cb. enl. ST.
56	Cb.	═ tillagt i analogi med Vc.
57	Cb.	A har: 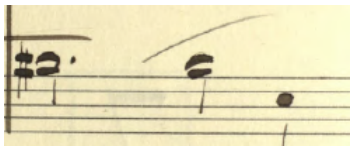 Noteras enl. ST i utgåvan.

© Andreas Edlund, Levande musikarv

3. Im dunklen Wald

Okänd textförfattare. Samma tillvägagångssätt här som i sats 1 för bågar med tenutostreck under; där tenutostreck saknas för första tonen, har detta lagts till i utgåvan.

Takt	Stämma	Kommentar
1–2	Vla, Vc.	Artikulation tillagd enl. 5–6.
8:3	Vc., Cb.	Båge från ST.
13	C.	”fernen” korrigerat till ”fernem” i utgåvan.
16–17	Str.	═ ***pp*** tillagt för att passa ihop med sångstämmans ***pp*** i takt 17.
17–18	Vl. II	Bågar tillagda i analogi med Vl. I (endast bågen i t. 18 för Vl. I div. 1 finns i A).
19	Vl. I, Vla, Vc.	Artikulation tillagd för Vla enl. mönstret i t. 5 och framåt, båge överförd fr. Vl. I till Vc. slag 3–4. Båge överför t. Vl. I från Vc. slag 1–2.
19:1	Vl. I	ST har c♯2 och e2 på den första 8-delen.
20	Cb.	***p*** tillagt.
21	Vl. I, Vc., Cb.	Båge enl. ST.
22:3	Vla	Båge tillagd i analogi m. Vl. II.
22:3–23	Vl. I div. 1	Bindebågarna för de tre e1 saknas i A, införd i utgåvan från ST.
26u	Vc.	Inprickning av sångsolot finns i både A och ST (i ST med punkterad halvnot som sista ton): Tas ej med i utgåvan (jfr. sats 1, noterna inom parentes).
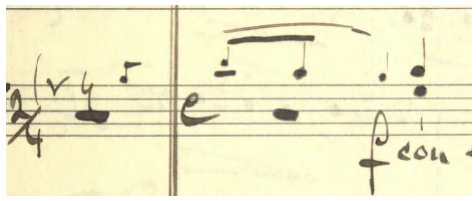34	Vc.	*tutti* efter cellosolot saknas i både A och ST; tillagt i utgåvan (t. 32–35 har två system med *Cello solo* på det ena, ny rad med endast ett system från t. 36.
34–35	Vc., Cb.	Källorna har endast båge som kan betyda både triolbåge/legatobåge. Utgåvan använder klammer+båge. Bågen saknas för Cb. i A, men finns i ST. ═ överförd från ST.
36u	Vc.	Inprickning av solostämman, borttagen i utgåvan (jfr. t. 25).